

[Kristen Amby.]

forfærdelig mange Maaneder siden, at de sammen med alle os andre gik med til Grundlovsbrud, da vi af Retfærdigheds- og Hensigtsmæssighedsgrunde lod Rigsdagen vælge de kommunistiske Medlemmer til Rigsdagen. Jeg finder det derfor under Lavmaalet i den politiske Debat, at man over for os nu paa Grund af vort Forslag om 21 Aars Valgretten og dermed Landstingets Opløsning anvender den Slags Betragtninger, som man gør. Naar man nemlig i Maj kunde være Grundlovsbryder uden nogen ydre Nødvendighed, og uden at Venstrepartierne protesterede derimod, kunde ogsaa de samme indre Grunde, der dikterede Grundlovsbrudet i Maj, nok i September paa Forfatningens og Grundlovens Basis skabe Mulighed for Rigsdagsvalg til begge Ting.

Det blev altsaa ingenting til. Man kunde sige til os: I kunde have gjort det selv. Ja, det kunde vi, og jeg for mit Vedkommende vil gerne sige, at mange af os var fristet til at gøre det. Naar vi lod være, skyldes det een eneste Ting, nemlig at vi maatte holde vort Ord. Da den nuværende Regering blev dannet, var det en Forudsætning, at hvad man ikke kunde enes om, maatte man lade ligge, og det gælder naturligvis ogsaa dette meget vigtige Spørgsmaal. Det er Grunden til, at vi ikke fik et Grundlovsvalg.

Jeg vender mig derefter til den anden Grund til Valget. Det siger sig selv, at naar vi har den Mening, at den nuværende Regering har gjort et nødvendigt og et godt Arbejde, har udført sin Gerning tilfredsstillende, er Valget ikke nødvendiggjort for, at vi kan faa en Regering. En Regering har vi, og falder den nuværende, kan vi saamænd ogsaa nok faa en anden, selv om der ikke bliver afholdt Folketingsvalg.

Det har jo aldrig i Danmark været særlig vanskeligt, endstige da umuligt, at faa Folk til at blive Ministre, men en Regering, der virkelig skal have Autoritet og føre an i Tidens Udvikling, maa efter vor Mening bygge paa et fast Grundlag. Den maa kunne regere og føre sine Synspunkter igennem hele Rigsdagen. Derfor er efter vor Mening den Tilstand, vi lever under, hvorefter det er umuligt at føre Lovforslag igennem, naar blot et lille Mindretal, repræsenteret i Regeringen, ikke ønsker det, ikke holdbar længere. Men en Regering, der skal have Autoritet og føre en Politik efter en Linie, maa have Magten og Ansvar fra Folket. Der maa derfor finde et frit Valg Sted med en klart tilkendegivet Folkevilje,

der alene kan være en saadan Regerings egentlige politiske Basis.

Siden Aaret 1929 har der jo været radikalt-socialistisk Flertal her i Tinget. Ogsaa i Dag udgør de to Partiers Medlemmer sammenlagt et Flertal baade i Folketinget og i Landstinget, men næppe nogen vil vel finde paa at kalde dette et politisk Flertal, thi et politisk Flertal maa da i alt Fald, selv om det bestaar af flere Partier, være bundet af en fælles Anskuelse — og jeg kan i alt Fald ikke faa Øje paa den, der skulde binde de to Partier sammen, og jeg gad vide, om nogen kan. Men dertil kommer, hvad der er mere vigtigt, at efter den 30. Oktober findes et saadant Flertal overhovedet ikke mere. Man skal altid være varsom med at være Spaamand, men saa meget tør dog nok siges med Sikkerhed, at Radikale og Socialdemokrater vil ikke efter Valget tilsammen være Flertal i Folketinget, rent bortset fra, at de to Partier ikke vil kunne danne et politisk bæredygtigt Flertal.

Derimod er der Mulighed for, at en anden Anskuelse kan faa Flertallet i Folketinget. Der kunde skabes et socialdemokratisk-kommunistisk Flertal. Det kunde ikke falde mig ind at sige, at der ikke er Forskel paa de to Partier — stor Forskel i Temperament, ogsaa i Taktik, sikkert ogsaa med Hensyn til Forstaaelsen af Begrebet Demokrati eller maaske snarere med Hensyn til Værdsettelsen af de demokratiske Grundsatninger. Men med Hensyn til Maalsætningen i den økonomiske Politik — er der da nogen virkelig Forskel? Begge vil Socialisme, det ene Parti noget radikalere end det andet, men i Realiteten tror begge Partier paa, at det er lykkeligst og bedst, at Samfundet overtager Produktionsmidlerne og derved ogsaa Ansvar for Produktionens Drift. Kommunerne vil den Vej helt og fuldt, og det er en ærlig Sag. Socialdemokraterne vil foreløbig socialisere de Virksomheder og Bedrifter, der gaar godt, og som paa det privatejede Grundlag baade har skabt ordnede og gode Arbejdsforhold.

Jeg kan ikke nægte, at det i Dag har interesseret mig overmaade meget — og det var jo det egentlig politiske i det ærede Medlem Hr. Bomhølt's Tale — at høre det ærede Medlem klart afsværge Statssocialismen. Nu maa jeg indrømme, at den kommunale Socialisme, hvis det er noget saadant, der skal sættes ind i Modsætning dertil, ikke er mig kærere end det andet. Men er man begyndt med at afsværge Statssocialismen, ender det forhaabentlig ogsaa engang, naar man er blevet klogere, med, at man afsværger den kommunale Socialisme. Men